

**MAGYAR KÖZTÁRSASÁG KORMÁNYA**

**T/14698. számú  
törvényjavaslat**

**a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről**

**Előadó:**

**Dr. Draskovics Tibor  
pénzügyminiszter**

**Budapest, 2005. február**

**2005. évi ... törvény**  
**a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekről**

A törvény hatálya

1. §

(1) E törvény hatálya a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekre terjed ki.

(2) Az olyan pénzügyi ágazati szolgáltatásokra irányuló szerződések esetében, amelyek egy alapmegállapodás alapján egymást követő ügyleteket, vagy azonos jellegű, de időben elkülönülten végrehajtott műveletsort foglalnak magukba, a törvény rendelkezéseit csak az alapmegállapodásra kell alkalmazni.

(3) Más jogszabálynak a pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződés alakiságára vonatkozó előírásait e törvény rendelkezései nem érintik.

Értelmező rendelkezések

2. §

(1) E törvény alkalmazásában:

*a) alapmegállapodás:* a szolgáltató és a fogyasztó között létrejött olyan megállapodás, amely egy adott időszakra vonatkozóan meghatározza a megállapodás alapján a jövőben megkötendő ügyletek, illetve művelet sor lényeges feltételeit;

*b) fogyasztó:* az a természetes személy, akinek a részére – gazdasági vagy szakmai tevékenységének körén kívül eső célból – a szolgáltatást nyújtják, továbbá, aki a szolgáltatással kapcsolatos tájékoztatás vagy ajánlat (ajánlati felhívás) címzettje;

*c) pénzügyi ágazati szolgáltatás:* a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) hatálya alá tartozó pénzügyi és kiegészítő pénzügyi szolgáltatás, a biztosítókról és a biztosítási tevékenységről szóló 2003. évi LX. törvény (a továbbiakban: Bit.) hatálya alá tartozó biztosítási, biztosításközvetítői és biztosítási szaktanácsadói szolgáltatás, a tőkepiacról szóló 2001. évi CXX. törvény (a továbbiakban: Tpt.) hatálya alá tartozó befektetési, kiegészítő befektetési és árutőzsdei szolgáltatás, a lakás-takarékpénztárakról szóló 1996. évi CXIII. törvény (a továbbiakban: Ltv.) hatálya alá tartozó lakás-takarékpénztárak által nyújtott szolgáltatás, valamint az Önkéntes Kölesönös Biztosító Pénztárakról szóló 1993. évi XCVI. törvény (a továbbiakban: Öpt.) által meghatározott tagsági jogviszony keretében a pénztártagot megillető jogosultságok biztosítása;

*d) szolgáltató:* aki a c) pontban meghatározott szolgáltatást gazdasági vagy szakmai tevékenysége keretében nyújtja;

*e) tartós adathordozó:* olyan eszköz, amely a fogyasztó számára lehetővé teszi a neki címzett adatoknak az adat céljának megfelelő ideig történő tartós tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal történő megjelenítését;

*f) távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződés:* a *c)* pontban meghatározott szolgáltatásokra irányuló szerződés (önkéntes kölcsönös biztosító pénztári tagság esetében a pénztár által elfogadott belépési nyilatkozat), amelyet szolgáltató és fogyasztó köt egymással szervezett távértékesítés keretében olyan módon, hogy a szerződés megkötése érdekében a szolgáltató kizárólag távközlő eszközt alkalmaz;

*g) távközlő eszköz:* bármely eszköz, amely alkalmas a felek távollétében – szerződés megkötése érdekében – szerződési nyilatkozat megtételére.

(2) Az (1) bekezdés *f)* pontja alkalmazásában nem minősül szervezett távértékesítésnek egyedi szerződéseknek távközlő eszköz útján történő megkötése.

### A fogyasztók tájékoztatása

#### 3. §

(1) A szolgáltató a fogyasztó szerződéskötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően – tekintettel a szolgáltatás és a távközlő eszköz jellegére –, kellő időben köteles a fogyasztót a (2) bekezdésben foglaltakról tájékoztatni.

(2) A szolgáltató a következő adatokról köteles tájékoztatást adni:

*a)* a szolgáltatóra vonatkozóan:

- aa)* a szolgáltató cégnevééről (nevéről), székhelyéről, fő tevékenységi köréről, cégjegyzékszámáról vagy bírósági nyilvántartásba vételi számáról, a fogyasztóval való kapcsolattartás címéről,
- ab)* szolgáltató – a fogyasztó lakóhelye szerinti tagállamban székhellyel rendelkező – esetleges képviselőjének nevéről, címéről, a fogyasztóval való kapcsolattartása címéről,
- ac)* szükség szerint a szolgáltatótól, illetve a szolgáltatónak a szerződés megkötésében közreműködő képviselőjétől eltérő, a fogyasztóval üzleti kapcsolatban álló, a szolgáltató érdekében eljáró közreműködő nevéről, címéről, illetve a szolgáltatóval való kapcsolat jellegéről,
- ad)* a szolgáltató tevékenységét engedélyező vagy a szolgáltatót nyilvántartó felügyelő hatóság nevéről, székhelyéről,
- ae)* a szolgáltatót nyilvántartó szakmai vagy egyéb szervezetről, és a szolgáltató nyilvántartási számáról;

*b)* a szolgáltatásra vonatkozóan:

- ba)* a szerződés tárgyának lényeges jellemzőiről,
- bb)* az ellenszolgáltatásról, beleértve a szolgáltatáshoz kapcsolódó egyéb fizetési kötelezettségeket is, illetve – amennyiben az ellenszolgáltatás pontosan nem állapítható meg – a díjkalkuláció alapjáról,

- bc)* az ellenszolgáltatáson kívüli, a fogyasztót terhelő egyéb fizetési kötelezettség (ideértve az adókat) felmerülésének lehetőségéről,
- bd)* a szolgáltatáshoz kapcsolódó eszközök esetleges különleges kockázatairól, valamint arról a körülményről, hogy a szolgáltatás és ellenszolgáltatás a piac ingadozásától függ, illetve arról, hogy a múltbeli teljesítések nem jelentenek garanciát a jövőben várható teljesítésekre nézve,
- be)* a megadott adatok érvényességének esetleges időbeli korlátozásáról,
- bf)* a fizetés és a teljesítés feltételeiről,
- bg)* a távközlő eszköz használatának a fogyasztót terhelő esetleges többletköltségéről;

*c)* a szerződésre vonatkozóan:

- ca)* a 6. §-ban szabályozott elállási (felmondási) jogról, illetve annak fenn nem állásáról; az elállási (felmondási) jog gyakorlásának feltételeiről, módjáról és jogkövetkezményeiről, ideértve a 8. §-ban foglaltakat; továbbá arról a címről (elektronikus levelezési címről, telefax számról), amelyre a fogyasztónak elállási (felmondási) nyilatkozatát küldenie kell,
- cb)* a szerződés legrövidebb időtartamáról olyan esetben, amikor a szerződésben foglalt teljesítésére folyamatosan vagy ismétlődően kerül sor,
- cc)* a szerződés lejáratá előtti egyoldalú megszüntetésének lehetőségéről és következményeiről,
- cd)* a feleket a szerződés létrejöttét megelőző időszakban terhelő együttműködési és tájékoztatási kötelezettségre alkalmazandó jogról, az előzetes tájékoztatás nyelvéről,
- ce)* a kapcsolattartás nyelvéről, valamint az esetleges jogválasztásról, kizárólagos hatáskör, illetékesség kikötéséről;

*d)* a jogvita esetén alkalmazandó eljárásra vonatkozóan:

- da)* a szerződésből eredő jogviták peren kívüli elintézésére rendelkezésre álló fórumokról,
- db)* arról, hogy létezik-e olyan – az Országos Betétbiztosítási Alaptól és a Befektetővédelmi Alaptól eltérő – speciális garanciaalap (vagy más kártérítési lehetőség), amelyhez a fogyasztó fordulhat.

(3) A szolgáltató az (1) bekezdés szerinti tájékoztatási kötelezettségnek egyértelműen, közérthetően és pontosan, az igénybe vett távközlő eszköznek megfelelő módon köteles eleget tenni. A szolgáltató köteles szerződéskötési szándékát egyértelművé tenni.

(4) Ha más jogszabály – a (2) bekezdés szerinti tájékoztatáson túl – a szerződés megkötése előtt további tájékoztatási kötelezettséget ír elő, a szolgáltató a további tájékoztatást is az (1) bekezdés szerint köteles a fogyasztónak megadni.

(5) A más jogszabály által előírt szerződéskötést megelőző tájékoztatás megadásával a szolgáltató a (2) bekezdésben meghatározott azonos tartalmú tájékoztatási kötelezettségének is eleget tesz.

(6) Amennyiben az egymást követő ügyletek, illetve az azonos jellegű elkülönült műveletek, amelyek időbeli kapcsolatban állnak egymással, az 1. § (2) bekezdésétől eltérően, alapmegállapodás nélkül ugyanazon felek között kerülnek végrehajtásra, az (1)-(5) bekezdések rendelkezéseit kizárólag az első ügyletre vagy műveletre kell alkalmazni. Ha egy évnél hosszabb ideig nem kerül sor ügylet vagy azonos jellegű művelet teljesítésére, az ezt

követő ügyletet vagy műveletet új ügyletnek, illetve egy újabb műveletsor első műveletének kell tekinteni, és arra az (1)-(5) bekezdések rendelkezéseit ismét alkalmazni kell.

#### 4. §

(1) Ha a szolgáltató a fogyasztónak telefonon tesz szerződéskötésre ajánlatot vagy ajánlattételi felhívást, annak megtétele előtt legalább cégnevét (nevét), székhelyét és telefonszámát köteles közölni, valamint a fogyasztó figyelmét kifejezetten fel kell hívnia szerződéskötési szándékára.

(2) Telefonon tett szerződéskötésre vonatkozó ajánlat vagy ajánlattételi felhívás során, ha a fogyasztó ehhez kifejezetten hozzájárult, a szolgáltató a 3. § (2) bekezdésében foglaltaktól eltérően a következőkről köteles tájékoztatást adni:

- a) a fogyasztóval kapcsolatban álló személy nevééről és a szolgáltatóhoz fűződő viszonyáról,
- b) a szerződés tárgyának lényeges jellemzőiről,
- c) az ellenszolgáltatásról, beleértve a szolgáltatáshoz kapcsolódó egyéb fizetési kötelezettségeket is, illetve – amennyiben az ellenszolgáltatás pontosan nem állapítható meg – a díjkalkuláció alapjáról,
- d) az ellenszolgáltatáson kívüli, a fogyasztót terhelő egyéb fizetési kötelezettség (ideértve az adókat) felmerülésének lehetőségéről,
- e) a fizetés és a teljesítés feltételeiről,
- f) a 6. §-ban szabályozott elállási (felmondási) jogról, illetve annak fenn nem állásáról; az elállási (felmondási) jog gyakorlásának feltételeiről, módjáról és jogkövetkezményeiről, ideértve a 8. §-ban foglaltakat; továbbá arról a címről (elektronikus levelezési címről, telefax számról), amelyre a fogyasztónak elállási (felmondási) nyilatkozatát küldenie kell,
- g) arról, hogy a fogyasztó kérése esetén további tájékoztatást kap, illetve ezen további tájékoztatás jellegéről.

#### 5. §

(1) A szolgáltató köteles a fogyasztó részére a fogyasztó szerződéskötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően – tekintettel a szolgáltatás és a távközlő eszköz jellegére – kellő időben a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésre vonatkozó szerződési feltételeket és a 3. § (2) és (4) bekezdésében foglaltakat papíron vagy más, a fogyasztó számára hozzáférhető tartós adathordozón rendelkezésre bocsátani.

(2) Ha a szerződés megkötése a fogyasztó kérése alapján olyan távközlő eszköz útján történt, amely az előzetes tájékoztatást nem teszi lehetővé, a szolgáltató a szerződés megkötését követően haladéktalanul köteles az (1) bekezdés szerinti tájékoztatást megadni.

(3) A fogyasztó kérésére a szolgáltató a szerződés fennállása alatt bármikor köteles a szerződési feltételeket papíron rendelkezésre bocsátani.

(4) A szerződés fennállása alatt a fogyasztó jogosult a távközlő eszköz fajtáját megváltoztatni, ha ez a megkötött szerződéssel és a szolgáltatás jellegével összeegyeztethető.

## Elállási, illetve felmondási jog

### 6. §

(1) A fogyasztó a szerződéstől – a (2)-(9) bekezdésekben meghatározott eltérésekkel – a szerződéskötés napjától számított tizennégy napon belül indokolás nélkül elállhat.

(2) Önkéntes kölcsönös biztosító pénztári tagság esetében a pénztár által elfogadott belépési nyilatkozat tekintetében az elállási jog gyakorlására nyitva álló határidő a belépési nyilatkozat pénztár általi elfogadása napjától számított harminc nap.

(3) Biztosítási szerződés esetében a fogyasztó a szerződést a szerződéskötés napjától számított tizennégy napon belül indokolás nélkül azonnali hatállyal felmondhatja.

(4) Életbiztosítási szerződés esetében a felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő attól a naptól számított harminc nap, amikor a szolgáltató a fogyasztót a szerződés létrejöttéről tájékoztatja.

(5) Ha a fogyasztó a 3. § (2) és (4) bekezdései szerinti tájékoztatást az 5. § (2) bekezdése alapján a szerződéskötést követően kapja kézhez, elállási (felmondási) jogát az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól kezdődően a tájékoztatás kézhezvételétől számított, az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott határidő elteltéig gyakorolhatja.

(6) Ha a szolgáltató az 5. § (1) illetve (2) bekezdése szerinti kötelezettsége ellenére a fogyasztónak semmiféle tájékoztatást nem nyújt, a fogyasztó elállási (felmondási) jogát az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól kezdődően a törvénynek megfelelő tájékoztatás kézhezvételétől számított, az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott határidő, de legfeljebb az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól számított egy éves jogvesztő határidő elteltéig gyakorolhatja.

(7) Ha a szolgáltató az 5. § (1)-(2) bekezdései szerinti tájékoztatási kötelezettségének nem megfelelő tartalommal tesz eleget, a fogyasztó elállási (felmondási) jogát az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól kezdődően a törvénynek megfelelő tájékoztatás kézhezvételétől számított, az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott határidő, de legfeljebb az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól számított három hónapos jogvesztő határidő elteltéig gyakorolhatja.

(8) Ha a szolgáltató a fogyasztót a 3. § (2) bekezdésének *ca)* alpontjában meghatározottakról nem tájékoztatta, a fogyasztó elállási (felmondási) jogát az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól kezdődően a törvénynek megfelelő tájékoztatás kézhezvételétől számított, az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott határidő, de legfeljebb az (1)-(4) bekezdésekben meghatározott időponttól számított egy éves jogvesztő határidő elteltéig gyakorolhatja.

(9) Nem illeti meg a fogyasztót az e §-ban szabályozott elállási (felmondási) jog :

- a) a Tpt. 5. §-a (1) bekezdésének 84. pontja szerinti pénzügyi eszközök vonatkozásában;
- b) az utazási és poggyászbiztosítások, illetve más hasonló rövid időtartamú biztosítások vonatkozásában, amennyiben ezek időtartama nem haladja meg az egy hónapot;
- c) a szerződésnek mindkét fél általi teljeskörű teljesítését követően, amennyiben ez a fogyasztó kifejezett kérése alapján történt.

(10) Az elállási (felmondási) jogot határidőben érvényesítettnek kell tekinteni, ha a fogyasztó az erre vonatkozó nyilatkozatát az (1)-(8) bekezdésekben meghatározott határidő lejárta előtt postára adja, vagy egyéb igazolható módon a szolgáltatónak elküldi.

## 7. §

(1) A 6. § nem alkalmazható a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 6. §-ának (1) bekezdése, valamint az ingatlanok időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződésekről szóló 20/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 12. §-ának (1) bekezdése alapján felbontott fogyasztási kölcsönszerződésekre.

(2) A fogyasztó 6. § szerinti elállási (felmondási) jogának gyakorlása a szerződéshez kapcsolódó azon egyéb távollévők között kötött szerződést, illetve távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződést is felbontja (megszünteti), amely a szolgáltató által, vagy egy harmadik fél és a szolgáltató előzetes megállapodása alapján a harmadik fél által nyújtott szolgáltatásra vonatkozik.

## 8. §

(1) Az elállásra (felmondásra) nyitva álló határidő lejárta előtt a szerződés teljesítése csak a fogyasztó kifejezett hozzájárulását követően kezdhető meg.

(2) Ha a fogyasztó a 6. § szerinti elállási (felmondási) jogát gyakorolta, a szolgáltató kizárólag a szerződésnek megfelelően ténylegesen teljesített szolgáltatás arányos ellenértékét jogosult követelni. A fogyasztó által fizetendő összeg nem haladhatja meg a már teljesített szolgáltatásért – a szerződésben meghatározott szolgáltatás egészéhez viszonyítottan – arányosan járó összeget, és nem lehet olyan mértékű, hogy szankciónak minősüljön. A szerződés megkötésével kapcsolatos szolgáltatások ellenértéke megtéríttetésének is csak a ténylegesen teljesített egyéb, a szerződés tárgyát képező szolgáltatással arányos mértékben van helye.

(3) A szolgáltató csak abban az esetben jogosult a (2) bekezdés szerinti összeg követelésére, ha igazolja, hogy a fogyasztó részére a 3. § (2) bekezdésének *ca)* alpontjában előírt tájékoztatást megadta.

(4) Ha az elállásra (felmondásra) nyitva álló határidő a 6. § (6)-(8) bekezdései alapján meghosszabbodott, a szolgáltató a meghosszabbítás időtartama alatt, azaz a törvénynek megfelelő tájékoztatás megadásáig teljesített szolgáltatás ellenértékét nem követelheti.

(5) Ha a szolgáltató a teljesítést az elállási (felmondási) határidő lejárta előtt a fogyasztó előzetes hozzájárulása nélkül kezdte meg, a fogyasztóval szemben a (2) bekezdésben meghatározott összeg követelésére sem jogosult.

(6) A szolgáltató köteles a fogyasztó által fizetett pénzüsszeget – a (2) bekezdésben meghatározott összeg kivételével – az elállásról (felmondásról) szóló nyilatkozat kézhezvételét követően haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül visszatéríteni.

(7) A fogyasztó köteles a szolgáltató által kifizetett pénzüsszeget vagy átadott dolgot az elállásról (felmondásról) szóló nyilatkozatának elküldését követően haladéktalanul, de legkésőbb 30 napon belül visszatéríteni, illetve visszaadni.

## Vegyes rendelkezések

### 9. §

A szolgáltató nem követelhet a fogyasztótól ellenszolgáltatást, ha olyan szolgáltatást nyújt, amelyet a fogyasztó nem rendelt meg.

### 10. §

(1) A fogyasztó kifejezett hozzájárulása szükséges ahhoz, hogy a szolgáltató távmásolót (telefaxot), illetve – emberi közreműködés nélkül működő – automata hívókészüléket használjon.

(2) Ha más jogszabály eltérően nem rendelkezik, a szolgáltató a fogyasztó kifejezett tiltakozásának hiányában használhat az (1) bekezdésben foglaltakon kívüli, közvetlen kapcsolatot lehetővé tevő távközlő eszközt.

(3) Az (1)-(2) bekezdések szerinti műveletek a fogyasztóra költségeket nem róhatnak.

### 11. §

(1) A fogyasztó az e törvényben meghatározott jogairól érvényesen nem mondhat le.

(2) A fogyasztó tájékoztatására vonatkozó szolgáltatói kötelezettség teljesítése, és a szerződés megkötésére, illetve adott esetben a teljesítésére vonatkozó fogyasztói hozzájárulás vagy kérés megtörténte tekintetében a bizonyítás a szolgáltatót terheli.

### 12. §

Ha a távértékesítés keretében kötött pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződés az Európai Unió valamelyik tagállamával szoros kapcsolatban áll, harmadik ország jogának a felek által a szerződésre irányadó jogként való választása érvénytelen annyiban, amennyiben e harmadik ország joga az említett tagállamnak a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvet átültető jogszabálya eltérést nem engedő rendelkezésével ellentétes. Az érintett kérdésben a felek által választott jog helyett az említett tagállam jogát kell a szerződésre alkalmazni.

## Hatálybalépés

### 13. §

Ez a törvény 2005. július 1-jén lép hatályba; rendelkezéseit a hatálybalépését követően tett ajánlattételi felhívásokra, ajánlatokra és a hatálybalépését követően megkötött szerződésekre kell alkalmazni.

## Módosuló és hatályukat vesztő rendelkezések



## 14. §

(1) A Bit. 37. §-ának (1) bekezdése bevezető szövegrészének helyébe a következő szöveg lép:

„(1) A biztosításközvetítő – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a biztosítási szerződés megkötését megelőzően köteles a kötelezettségvállalás tagállamának hivatalos nyelvén, vagy az ügyféllel történő megállapodásban kikötött más nyelven írásban tájékoztatást adni.”

(2) A Bit. 96. §-ának (3) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(3) A szerződő felmondó nyilatkozatának kézhezvételét követően a biztosító köteles 30 napon belül a szerződő által a biztosítási szerződéssel kapcsolatban bármely jogcímen részére teljesített befizetésekkel elszámolni.”

(3) A Bit. 96. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) Az ügyfelet a (2) bekezdésben meghatározott felmondási jog – ha törvény eltérően nem rendelkezik – nem illeti meg hitelfedezeti életbiztosítás esetén, illetve amennyiben a megkötött életbiztosítási szerződés tartama a 6 hónapot nem haladja meg.”

(4) A Bit. 166. §-ának (2) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(2) A biztosítónak és a biztosításközvetítőnek a kötelezettségvállalás tagállamának hivatalos nyelvén – ha törvény eltérően nem rendelkezik – a biztosítási szerződés megkötése előtt, bizonyítható és azonosítható módon, közérthető, egyértelmű és részletes írásbeli tájékoztatást kell adnia a szerződést kötni kívánó ügyfél részére a biztosító, a biztosításközvetítő főbb adatairól (a társaság neve, székhelye, jogi formája és címe, székhely államának és felügyeleti hatóságának megjelölése, fióktelep útján kötött biztosítási szerződés esetén annak címe) és a biztosítási szerződés jellemzőiről. Ezen tájékoztatás az ügyféllel történő megállapodásban kikötött más nyelven is történhet. A biztosítónak a szerződő féllel szembeni tájékoztatási kötelezettsége – a függő biztosításközvetítő adatait és a 10. számú melléklet A) pontjának 17. alpontjában foglaltakat kivéve – irányadó a szerződés tartama alatt a fenti adatokban bekövetkezett változások esetében is. A 35. §-ban foglaltak szerinti biztosításközvetítő – ha törvény eltérően nem rendelkezik – kizárólag a biztosító főbb adatairól és a biztosítási szerződési feltételek jellemzőiről köteles tájékoztatást adni. A biztosítási szerződésre vonatkozó tájékoztatás jellemzőit a 10. számú melléklet A) pontja tartalmazza.”

(5) A Bit. 166. §-ának (7) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(7) A biztosító – ha törvény ettől előzően nem rendelkezik – a szerződés megkötése előtt bizonyítható módon köteles beszerezni ügyfele arra vonatkozó külön nyilatkozatát, hogy a (2) és (3) bekezdésekben meghatározott tájékoztatást megkapta. E nyilatkozatnak tartalmaznia kell azt is, hogy az ügyfél a szerződés megkötése előtt milyen más, a megkötendő biztosítási szerződéssel összefüggő tájékoztatást kapott meg.”

(6) A Bit. 185. §-a a következő (8) bekezdéssel egészül ki:

„(8) A korrigált szavatoló tőke megfelelés számítása során az adatok nyilvántartása, meghatározása és a bevonási módszerek tekintetében az Szm. 10. §-ának (4) bekezdését figyelmen kívül kell hagyni.”

## 15. §

(1) A Hpt. 94. §-ának (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„Az adatok nyilvántartása, meghatározása és a bevonási módszerek tekintetében az Szmt. 10. §-ának (4) bekezdését figyelmen kívül kell hagyni.”

(2) A Hpt. 203. §-ának (5) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„(5) A pénzügyi intézmény – ha törvény ettől előően nem rendelkezik – a szerződés megkötése előtt köteles az ügyfelet arról tájékoztatni, ha a szerződéssel kapcsolatos jogvita esetén nem a magyar jog alkalmazását, illetve nem a magyar bíróság kizárólagos illetékességét kötik ki.”

## 16. §

A Tpt. 181/E. §-ának (1) bekezdése a következő mondattal egészül ki:

„Az adatok nyilvántartása, meghatározása és a bevonási módszerek tekintetében az Szmt. 10. §-ának (4) bekezdését figyelmen kívül kell hagyni.”

## 17. §

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 55. §-a (1) bekezdésének *l)* pontja hatályát veszti.

## 18. §

A fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény módosításáról szóló 2004. évi XVI. törvény 23. §-a helyébe a következő rendelkezés lép:

„23. § Az Fgytv. 55. §-ának (1) bekezdése a következő k) ponttal egészül ki:

[Felhatalmazást kap a Kormány, hogy]

„k) a határon átnyúló fogyasztói panaszok tekintetében a fogyasztó igényérvényesítésének előmozdítása, valamint az ilyen jogviták peren kívüli elintézését elősegítő alternatív vitarendezési fórumok európai hálózatában való részvételre [vonatkozó részletes szabályokat rendelettel meghatározza.]”

Az Európai Unió jogának való megfelelés

## 19. §

Ez a törvény a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvnek való megfelelést szolgálja.

## Általános indokolás

2002. szeptemberében az Európai Parlament és a Tanács elfogadta a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról szóló 2002/65/EK irányelvet. A törvényjavaslat (a továbbiakban: Javaslat) a hazai szabályozást hozza összhangba a közösségi irányelvvel, biztosítva az annak való teljes megfelelést.

Ahhoz, hogy a fogyasztók a pénzügyi szférában távértékesítéssel kínált szolgáltatásokat vegyenek igénybe, a fogyasztói bizalom erősítésére van szükség. A bizalom erősítésének egyik eszköze a fogyasztóvédelem magas szintű biztosítása. A jogi keretek megteremtése megnöveli a távértékesítés új módszereibe, így például az elektronikus kereskedelemben vetett fogyasztói bizalmat. Természetesen az elektronikus úton történő szerződéskötés esetében alkalmazni szükséges az elektronikus kereskedelmi szolgáltatások, valamint az információs társadalommal összefüggő szolgáltatások egyes kérdéseiről szóló 2001. évi CVIII. törvény rendelkezéseit.

Ugyancsak alkalmazni szükséges a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvényt. E törvény rendelkezései alapján távértékesítés keretében olyan pénzügyi ágazati szolgáltatás megkötésére, amelyre a pénzmosás megelőzéséről és megakadályozásáról szóló 2003. évi XV. törvény hatálya kiterjed, csak azt követően kerülhet sor, hogy a szolgáltató a fogyasztót már korábban, tipikusan egy másik ügylet során azonosította.

A szolgáltatók és a fogyasztók közötti jogviták rendezése a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvényben foglalt eljárás szerint történik.

A jogviták rendezésére természetesen nyitva áll a fogyasztóvédelmi törvényben és egyéb jogszabályban (pl.: a választottbíráskodásról szóló 1994. évi LXXI. törvény) rögzített panasz- és jogorvoslati eljárás is.

A Javaslat előírásainak maradéktalan betartatása a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének a feladata. Ennek érdekében a szaktörvények által előírt intézkedéseket hozhatja.

## Részletes indokolás

### *Az 1. §-hoz*

A Javaslat hatálya az Európai Parlament és a Tanács a fogyasztói pénzügyi szolgáltatások távértékesítéssel történő forgalmazásáról, valamint a 90/619/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK irányelv és a 98/27/EK irányelv módosításáról szóló, 2002. szeptember 23-i 2002/65/EK irányelvre (a továbbiakban: Irányelv) alapján került meghatározásra.

Az Irányelv a banki, hitel-, biztosítási, magán-nyugdíjpénztári, befektetési vagy fizetéssel kapcsolatos szolgáltatásokra vonatkozik. Ezzel összhangban a Javaslat hatálya a pénzügyi ágazati szolgáltatásokra terjed ki, amelynek pontos körét a 2. § határozza meg.

Amennyiben a szolgáltató és a fogyasztó között szolgáltatási alapmegállapodás jön létre, a Javaslat rendelkezéseit kizárólag ezen alapmegállapodásra kell alkalmazni, az alapmegállapodás, mint egyfajta keretszerződés alapján megkötött szerződésekre, tipikusan megbízási szerződésekre nem.

Miután az ágazati törvények a pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződések megkötéséhez kapcsolódóan speciális követelményeket rögzítenek, szükséges annak egyértelművé tétele, hogy a Javaslat a pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződések alakiságára vonatkozó rendelkezéseket nem érinti, azok a Javaslat hatálya alá tartozó szerződések megkötésének továbbra is követelményei maradnak.

#### *A 2. §-hoz*

A Javaslat az egységes jogértelmezés és joggyakorlat érdekében meghatározza az alapvető fogalmak tartalmát, jelentését.

Alapmegállapodásnak minősül az a megállapodás, amely meghatározza azokat a feltételeket, amelyek alapján a felek között a jövőben szerződések, tipikusan megbízási szerződések létrejönnek. Ezen megállapodások, egyoldalú nyilatkozatok az alapmegállapodás szempontjából műveletnek minősülnek. Jellemző alapmegállapodás egy bankszámlaszerződés megkötése, ennek keretén belül adott átutalási megbízások pedig műveletsornak vagy annak elemének minősülnek.

A fogyasztó fogalmának meghatározása a fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény 2. §-ának e) pontja és a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény 685. §-ának d) pontja szerinti fogalomhoz képest szűkebb, amennyiben csak a természetes személyekre terjed ki. A szűkítést a pénzügyi ágazati jogviszonyok jellege indokolja. A fogalom szűkítése azonban mégsem bonja meg a hatályos törvényekben követett koncepciót, ugyanis itt nem másról van szó, minthogy a fogalom a gyakorlatnak megfelelő értelmezése jogalkotói szinten történt meg. Jogi személy pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződést gazdasági vagy szakmai tevékenysége körén kívül eső célból életszerűen nem köthet.

A Javaslat teljeskörűen felsorolja azokat a jogviszonyokat, amelyek az alkalmazása szempontjából pénzügyi ágazati szolgáltatásnak minősülnek, a hazai szabályozásba szervesen beillesztve az Irányelv alkalmazási körét.

Szolgáltató az a szervezet vagy személy, aki a Javaslat szerint pénzügyi ágazati szolgáltatást végez. Így a Javaslat rendelkezéseit kell alkalmazni adott esetben jelzálog hitelintézet vagy befektetési alapkezelő által végzett szolgáltatás esetében is, amennyiben ők e törvényben meghatározott pénzügyi ágazati szolgáltatást végeznek.

A tartós adathordozó lényege, hogy lehetővé teszi bizonyos adatok tárolását és a tárolt adatok változatlan formában és tartalommal az adat céljának megfelelő ideig történő megjelenítését. Tartós adathordozónak minősülnek különösen a floppy-lemezek, CD-ROM-ok, DVD-k, az elektronikus levelek tárolására alkalmas felhasználó számítógépek merevlemez meghajtója, és adott esetben internetes weboldalak is, amennyiben a Javaslatban foglalt kritériumoknak megfelelő tárhelyet biztosítanak.

Távértékesítés keretében történő szerződéskötésnek kell tekinteni minden olyan szerződéskötési módot és eljárást, amelyre a felek, vagyis a szolgáltató és a fogyasztó egyidejű fizikai jelenléte nélkül kerül sor. A Javaslat hatálya nem terjed ki azon esetekre, amelyeknél a szerződéskötés folyamata során, annak bármely szakaszában a felek egyidejű jelenlétében történik nyilatkozattétel, tájékoztatás vagy egyéb, a szerződés megkötésére irányuló magatartás, vagyis a felek „*face to face*” kapcsolatba kerülnek egymással. A

szervezett távértékesítés egyfajta rendszert feltételez, így nem minősül szervezett távértékesítésnek egyedi szerződéseknek távközlő eszköz útján történő megkötése

A távközlő eszköz lényege, hogy alkalmas a szerződési nyilatkozat megtételére a felek távollétében. Távközlő eszköznek minősül különösen a közvetlen üzletszerzés célját szolgáló címzett vagy címzés nélküli nyomtatvány és szabványlevél, a sajtótermékben közzétett hirdetés megrendelőlappal, a katalógus, a telefon, az automata hívókészülék, a rádió, a videotelefon, videotex (mikroszámítógép képernyővel) billentyűzettel vagy érintőképernyővel, az internetes honlap, az elektronikus levél (e-mail), a távmásoló (telefax), a televízió és a szöveges vagy képi telefoni üzenetküldés.

### *A 3. §-hoz*

A Javaslat pontokba szedve, egzakt módon határozza meg az adatok és információk azon körét, amelyeket a szolgáltatónak a szerződés megkötését megelőző szakaszban kell megadnia. Ezeket az információkat a fogyasztónak a szerződéskötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben kell rendelkezésére bocsátani. A kellő idő meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás jellegére és a távközlő eszköz jellegére.

A tájékoztatás körét a Javaslat négy csoportba gyűjti, ezek: a szolgáltatóra, a szolgáltatásra, a szerződésre, és a jogvita esetén alkalmazandó eljárásra vonatkozó tájékoztatási körök.

A tájékoztatás módját illetően a Javaslat az egyértelműséget, a közérthetőséget, a pontosságot, valamint az igénybe vett távközlő eszköznek megfelelő módot írja elő mint követelményt. Ez a rendelkezés a szaktörvényekben foglalt előírásokkal összhangban van.

Amennyiben más jogszabály további tájékoztatási kötelezettséget ír elő, a szolgáltató ezen adatokról is a Javaslatban meghatározottak szerint köteles tájékoztatást adni.

Annak elkerülése érdekében, hogy a szolgáltató ne kétszeresen kelljen, hogy nyújtsa a szaktörvényekben előírt, a Javaslatban összhangban lévő tájékoztatást, a Javaslat rögzíti, hogy más jogszabály által előírt szerződéskötést megelőző tájékoztatás megadásával a szolgáltató a Javaslat által előírt azonos tartalmú tájékoztatásnak is eleget tesz.

Alapmegállapodás nélkül egymást követő vagy azonos jellegű, de időben elkülönülő szolgáltatási szerződések vagy műveletek esetén a Javaslatnak a fogyasztó tájékoztatására vonatkozó rendelkezéseit kizárólag az első ilyen jellegű szerződés vagy művelet megkötése vagy megtétele előtt kell alkalmazni. Nem vonatkozik ez arra az esetre, amikor az egyes szerződések vagy műveletek között több mint egy év eltelt, mert akkor a soron következő szerződés vagy művelet előtt a szolgáltató a Javaslat szerinti tájékoztatási kötelezettségének ismételten eleget kell, hogy tegyen.

### *A 4. §-hoz*

A Javaslat külön szabályozza azokat az eseteket, amelyeknél az ajánlattétel vagy az ajánlattételre felhívás telefonon történik. Főszabály szerint a tájékoztatást ilyen esetben is a 3. §-ban foglaltak szerint kell megadni. Kivételt képez ez alól az az eset, amikor a fogyasztó kifejezetten hozzájárul a korlátozott, egyszerűsített tájékoztatáshoz. A szolgáltató által

kötelezően nyújtandó tájékoztatás minimális tartalmát ebben az esetben is meghatározza a Javaslat.

#### *Az 5. §-hoz*

A Javaslat előírja, hogy a szerződés megkötését megelőzően adott tájékoztatást a szolgáltató főszabály szerint papíron vagy más, a fogyasztó számára hozzáférhető tartós adathordozón is köteles a fogyasztó rendelkezésére bocsátani. Ezeket az információkat a fogyasztónak a szerződéskötésre irányuló jognyilatkozatát megelőzően, kellő időben kell rendelkezésre bocsátani. A kellő idő meghatározása során figyelemmel kell lenni a szolgáltatás jellegére és a távközlő eszköz jellegére.

Amennyiben a fogyasztó kezdeményezi a szerződéskötést, még hozzá olyan távközlő eszköz útján, amely az előzetes tájékoztatást nem teszi lehetővé, a szolgáltató a szerződés megkötését követően haladéktalanul köteles a papír alapú vagy más tartós adathordozón tett tájékoztatást megadni.

A Javaslat előírja, hogy a szolgáltató – a fogyasztó ilyen irányú kérése esetén – bármikor köteles a tájékoztatást papír alapon rendelkezésre bocsátani.

A Javaslat lehetővé teszi a távközlő eszköznek bizonyos feltételek megléte esetén a fogyasztó általi megváltoztatását.

#### *A 6. §-hoz*

A távértékesítés keretében létrejött pénzügyi ágazati szolgáltatási jogviszonyok esetében a fogyasztó számára biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy a szerződés jogkövetkezményeit annak megkötése után felmérje, és adott esetben attól visszalépjen. Ezt biztosítja az elállási, illetőleg felmondási jog.

Az elállási jog gyakorlására nyitva álló határidő tizennégy nap, önkéntes kölcsönös biztosító pénztári tagság esetén harminc nap.

Miután a biztosító szolgáltatása a rendelkezésre állás, és ez a szolgáltatás jellegét tekintve visszafordíthatatlan, azaz nem lehet meg nem történtté tenni, a biztosítási jogviszonyoknál az elállási jog helyett azonnali hatályú felmondási lehetőséget biztosít a Javaslat. A felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidő tizennégy nap, életbiztosítások esetén harminc nap.

Miután a fogyasztó az elállási, illetőleg felmondási jogát csak azt követően tudja gyakorolni, hogy részére a szolgáltató valamennyi szükséges információt megadta, szükségeszerű az elállási, illetőleg felmondási jog gyakorlására nyitva álló határidőt meghosszabbítani abban az esetben, ha a szolgáltató ezen kötelezettségének határidőben nem tett eleget, mégpedig azzal az időtartammal, amely alatt a szolgáltató nem tett eleget a Javaslat rendelkezéseinek.

Szigorúbban szankcionált a tájékoztatás hiánya, ha az egyáltalán nem történt meg, vagy ha az elállási, illetőleg felmondási jogra vonatkozó tájékoztatást érinti. A jogvesztő határidő ezen esetekben egy év. Amennyiben a fogyasztó a tájékoztatást megkapta, de nem teljes körűen, az elállási, illetőleg felmondási jog gyakorlására nyitva álló jogvesztő határidő három hónap.

A Javaslat szabályozza azokat az eseteket, ahol a fogyasztót elállási, illetőleg felmondási jog nem illeti meg, továbbá meghatározza, hogy mikor tekinthető érvényesítettnek az elállási, illetve felmondási jog gyakorlása.

#### *A 7. §-hoz*

Az elállásra vonatkozó rendelkezések nem alkalmazandóak azon fogyasztási kölcsönszerződésekre, amelyek a távollévők között kötött szerződésekről szóló 17/1999. (II. 5.) Korm. rendelet, illetve az ingatlanok időben megosztott használati jogának megszerzésére irányuló szerződésekről szóló 20/1999. (II. 5.) Korm. rendelet által szabályozott szerződésekhez kapcsolódnak, tekintettel arra, hogy ezen viszonyok az említett jogszabályokban már szabályozást nyertek.

A Javaslat szabályozza a pénzügyi ágazati szolgáltatási szerződésekhez kapcsolódó, ugyancsak a felek távollétében létrejött szerződések jogi sorsát.

#### *A 8. §-hoz*

A Javaslat pontosan rögzíti az elállási, illetőleg felmondási jog gyakorlását követő elszámolási szabályokat. Az elállásra, illetőleg felmondásra nyitva álló idő alatt a teljesítés feltétele a fogyasztó részéről történő hozzájárulás.

Az elszámolás az arányosság elve alapján történik, azaz a ténylegesen teljesített szolgáltatásnak megfelelő, arányos ellenérték követelésének van helye. A mellékszolgáltatás minden esetben osztja a főkövetelés jogi sorsát.

Az elállási, illetőleg felmondási jognak a Javaslat előírásainak nem megfelelő tájékoztatás miatti meghosszabbított ideje alatt teljesített szolgáltatás ellenértékére a szolgáltató nem jogosult, mint ahogyan akkor sem jogosult az ellenértékre, ha a teljesítéshez a fogyasztó hozzájárulását nem adta meg. Ez utóbbi esetben azonban az elállási, illetőleg felmondási jog ideje alatt teljesített szolgáltatásainak ellenértékére sem jogosult.

A törvény az elállási, illetőleg felmondási jog gyakorlása esetére a felek közötti elszámolásra legfeljebb harminc napos határidőt tűz.

#### *A 9-10. §-okhoz*

Ezen rendelkezések általánosságban védik a fogyasztó személyét, helyzetét a vele történő kapcsolatfelvétel során.

A fogyasztó hallgatása – a törvényben szabályozott kivételtől eltekintve – nem tekinthető az ajánlat elfogadásának minősülő ráutaló magatartásnak. Ez a kivétel a biztosítási jogviszony kötvény kiállításával történő létrejöttéhez kapcsolódik olyan esetben, amikor a szerződő korábbi nyilatkozata az utóbb kiállított kötvény tartalmától eltér.

A távközlő eszközök szolgáltató általi alkalmazása a fogyasztónál nem eredményezhet költséget.

#### *A 11. §-hoz*

A Javaslat a fogyasztók védelmének biztosítása céljából telepíti a bizonyítási terhet bizonyos esetekben a szolgáltatóra. A Javaslatban biztosított jogosultságok a fogyasztót minden esetben megilletik, azokról nem mondhat le.

*A 12. §-hoz*

E rendelkezés célja, hogy a fogyasztó nem veszítse el a Javaslat, illetve az annak alapját képező Irányelv által biztosított védelmet harmadik ország jogának választása által.

*A 13. §-hoz*

A Javaslat a hatálybalépés időpontját a szerződéskötés folyamatára tekintettel határozza meg.

*A 14-18. §-hoz*

A Javaslat összhangot teremt az egyes szaktörvények tájékoztatást szabályozó rendelkezései és a Javaslat rendelkezései között, valamint szükség szerint tartalmaz hatályon kívül helyezést is.

A számviteli szabályok módosulása következtében – három szaktörvényben – a prudenciális konszolidáció alap-szabályait pontosítani szükséges.

*A 19. §-hoz*

Az Európai Közösségek jogára történő hivatkozás a jogszabályszerkesztésről szóló IM rendeletnek megfelelően történik, biztosítva egyben az Irányelv vonatkozó rendelkezésének való megfelelést.